

Kennismiddag veldproeven PPO: strategische oplossingen

Pythium in hyacint, Rhizoctonia in tulp, aaltjes in krokussen. Allemaal aandoeningen die aangepakt moeten worden om een kwalitatief goed product af te leveren. Maar hoe? Eén oplossing is er vaak niet meer, wel een serie van mogelijkheden. PPO onderzoekt veel van die strategieën. Tijdens de Kennismiddag veldproeven, 15 mei in Lisse, komt er een flink aantal aan de orde.

Tijdens de Kennismiddag op 15 mei worden nieuwe spuittechnieken gedemonstreerd waarmee veel middel is te besparen

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto's: PPO

Bloembollen telen is er de afgelopen jaren niet gemakkelijker op geworden. De tijd dat er voor elk probleem met ziekten of plagen een prima werkende oplossing voorhanden was is in veel gevallen voorbij. Alternatieven zijn er wel, maar vergen meer van het ondernemerschap. Veelal gaat het om een aantal handelingen die nodig zijn, ofwel een strategie om te komen tot een oplossing. Tijdens de Kennismiddag veldproeven kan de bezoeker met een aantal ervan kennismaken. De middag wordt vrijdag 15 mei gehouden op de proefvelden en in de gebouwen van PPO in Lisse.

IN DE GROND

Een van de projecten betreft het onderzoek naar resistentiestrategieën tegen Rhizoctonia in tulp en Pythium in hyacint. Voor beide bodemziekten zijn vrijwel geen middelen meer beschikbaar. Om te voorkomen dat door intensief gebruik van die middelen er resistentie optreedt, wordt nagegaan welke mogelijkheden er zijn om verschillende middelen met elk hun eigen werkingsmechanisme gecombineerd toe te passen. Een andere invalshoek bij deze en andere bodemziekten betreft het begrip ziekteverend-

heid van de bodem. Daarbij gaat het erom in hoeverre een actief bodemleven in staat is om organismen als Pratylenchus, Pythium en Meloidogyne het leven zuur te maken. Dat activeren van het bodemleven is vooral te bereiken door meer organische stof aan de grond toe te voegen. Veldproeven laten zien welk effect er te bereiken valt.

Organische stof lijkt op duinzandgrond sneller af te breken dan altijd is gedacht. Hoe is dat gehalte weer op peil te krijgen en welke producten zijn hiervoor bruikbaar? Stalmest is een van de mogelijkheden, maar hiervoor gelden beperkende regels. PPO onderzoekt wat de 'X-factor' is van stalmest. Welke componenten zijn bepalend voor de werking? En is met die kennis een alternatief te bedenken?

Een ander aspect betreft de binding van stikstof die uit stalmest vrijkomt. Is dat zo te organiseren dat die stikstof in de winter niet uitspoelt? Met stro en groenbemester is hier naar gekeken.

Naar Pythium in hyacint loopt een meerjarig onderzoek waarbij verschillende strategieën worden toegepast om de Pythiumdruk gedurende de gehele vruchtwisseling aan te pakken. Een ervan is het toepassen van een Pseudomonasbacterie. Dit lijkt perspectief te bieden. Om stengelaaltjes goed te bestrijden is inundatie een mogelijkheid. In proeven van PPO is te zien dat 12 weken inundatie een goed effect heeft.

IN HET VELD

Onkruidbestrijding blijft lastig omdat het middelenpakket steeds smaller wordt. Zo zijn Gramoxone en Actor niet meer bruikbaar. In proeven in tulp en op leeg land wordt gekeken naar alternatieven voor deze middelen. Voor de bestrijding van het wortelonkruid kiek (gele akkerkers) kan Antikiek worden gebruikt. Omdat van beide actieve stoffen uit het middel in toenemende mate overschrijdingen worden gevonden in oppervlaktewater wordt onderzocht of de dosering omlaag kan, zonder dat aan effectiviteit wordt ingeleverd.

Vorig jaar was de Sensi-Spray en de Weed-it als nieuwe spuittechniek te bewonderen. Deze

Wie, wat, waar

De Kennismiddag veldproeven vindt plaats op vrijdag 15 mei 2009 op de onderzoekslocatie van PPO Bollen, Bomen en Fruit in Lisse, Prof. van Slogterenweg 2. De middag begint om 13.00 uur en duurt tot 17.00 uur.

De middag telt mee voor de verlenging van de spuitlicentie. Bezoekers die daarvan gebruik willen maken dienen uiterlijk 13.15 uur aanwezig te zijn om zich in te schrijven. Zij behoren de lezingen bij te wonen. De kosten voor verlenging bedragen 50 euro.

technieken reageren op de kleur groen in een veld. Geen groen betekent niet spuiten. Een mooie techniek voor bijvoorbeeld onkruidbestrijding op leeg land. Maar ook inzetbaar voor de vroege vuurbestrijding. Er is dan nog relatief weinig gewas boven de grond. Ook hier is op middel te besparen, zo zal te zien zijn.

Een andere blikvanger zal de ziekzoekkar zijn, die ook al tijdens de Kennismiddag in februari veel belangstelling trok. Op 15 mei is hij te zien met de camera's en zal hij over een veld met zieke planten worden gereden.

Hyacinten die in een droog voorjaar lastig hun stikstof kunnen opnemen, kunnen via bladbemesting worden bijgemest. PPO gaat na welk effect dit heeft op de bolgroei en gaat ook na hoe dit uitpakt in de broeierij.

Bijzonder tijdens de kennismiddag is het resultaat van een onderzoek naar de mogelijkheden om droge bollen pas in het voorjaar te planten. Bollen van tulp, narcis en hyacint zijn tot half februari in de cel bewaard, kort beworteld, en daarna geplant. Doel is om ook later in het seizoen de consument een product te verkopen waar hij iets aan heeft.

Verder zijn partijen tulpen opgeplant die afgelopen zomer zijn behandeld met FreshStart. Er leven vragen op het terrein van verklustering bij deze behandeling, omdat dit product in een enkel geval is toegediend bij ethyleenconcentraties die ver boven de algemeen aanvaarde schadedrempel liggen.

IN DE SCHUUR

Zuur komt niet alleen aan de orde tijdens de lezing van Martin van Dam (zie kader), maar

Lezingen over formaline en zuur

Tijdens de kennismiddag kan de bezoeker twee lezingen bijwonen. De eerste staat in het teken van het mogelijk verdwijnen van formaline. Als dat gebeurt kan dat voor een aantal bolgewassen tot lastige problemen leiden. Neem de hyacint, waar formaline werkt tegen huidziek en Erwinia. Gewasonderzoeker narcis en hyacint Peter Vreeburg zal aangeven in hoeverre er alternatieven voorhanden zijn. Een aantal stoffen is al onderzocht. Tevens gaat hij in op die aandoeningen die op een andere manier aangepakt kunnen worden.

De tweede lezing gaat over de relatie tussen ethyleen en zuur. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat een net gerooide tulp relatief veel ethyleen produceert. Het snel op lucht zetten is daarom belangrijk. Gewasonderzoeker tulp Martin van Dam licht de laatste stand van zaken toe op dit terrein en zal daarbij ook aangeven welke praktische mogelijkheden er zijn om de werking van ethyleen te beperken.

Verder kan de bezoeker zich laten informeren over het vervolg van het project Meer markt, meer marge van de KAVB.

ook in een presentatie van PPO en PRI naar de fundamentele achtergronden van de Fusariumschimmel. Vanuit onderzoek in graan, waar is gewerkt met een genetisch gemodificeerde Fusarium, wordt nu ook een dergelijke variant voor tulp ontwikkeld. Daarmee is na te gaan hoe de schimmel zich in de bol beweegt. Dit inzicht kan helpen een strategie te ontwikkelen waarmee de kans op zuur tot een minimum wordt beperkt. Dit project wordt medegefinancierd vanuit LNV.

Galmijt is soms lastig te bestrijden in de praktijk. Enkele alternatieve middelen lijken perspectief te bieden. PPO wil nu met een praktijkbedrijf nagaan welke mogelijkheden er zijn om mijten goed te bestrijden.

Actellic is daarbij nog steeds een belangrijk middel. Het middel komt nogal eens via condenswater. PPO testte op verzoek van onder-

meer Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier een filter. Tijdens de kennismiddag is te zien hoe dit filter werkt.

Net na het rooien van krokus en Allium is een warmwaterbehandeling nodig vanwege krokusknolaal. Een behandeling die de ondernemer niet altijd past. PPO gaat na hoe effectief een cultuurkook is die wat minder lang duurt en toch een goed effect heeft op dit aaltje. Een veldproef laat de resultaten zien.

In hyacint kan trips voor veel schade zorgen. Dit insect is te bestrijden in de schuur en op het veld. PPO laat zien welke mogelijkheden er zoal zijn om op verschillende momenten trips aan te pakken.

Stengelaaltjes kunnen in een partij plantgoed aanwezig zijn. Via het bolontsmettingsbad kunnen stengelaaltjes gezonde partijen besmetten. PPO laat zien of het opstoken van het bad tussen de ene en de andere partij tulpen een mogelijkheid is om aaltjes te doden.

Ten slotte is er op de Kennismiddag aandacht voor energie. Het grootste deel ervan wordt in de schuur gebruikt. De afgelopen jaren zijn er diverse mogelijkheden ontwikkeld om tijdens de bewaring op energie te besparen. Het project State of the Art bracht die mogelijkheden op negen praktijkbedrijven in kaart. Eén partij 'Leen van der Mark' is op alle bedrijven meegeenomen en staat nu op het proefveld.

OP HET BEDRIJF

Ten slotte is er tijdens de kennismiddag aandacht voor een relatief nieuw onderwerp: plantgoedmonitoring. In de nabije toekomst wordt het steeds belangrijker om te weten waar een partij bloembollen is geteeld, en wat de geschiedenis is van die partij en dat perceel. Met die informatie kan de ondernemer nagaan waar zijn risico's zitten, en met welke strategieën hij die risico's tot een minimum kan beperken. Tijdens de kennismiddag kunt u zich daarover laten informeren.

De ziekzoekrobot, die in februari al veel aandacht trok, zal nu buiten aan het werk gaan